

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי ; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני 3.9.19

בפני: כבוד השופט גדעון גינת, שופט עמית

התובעת: אס. וי. טקפרו בע"מ חברות 515343408

נגד

הנתבעים: 1. שביט ג'רסי (ת"א 2480-05-18)
2. מיכאל ירדני (ת"א 65418-06-18)

ב"כ התובעת – עו"ד איתן עמרם
ב"כ הנתבעים – עוה"ד שלומי שרון ו-איתמר בונם

פסק דין

העובדות

1. אס. וי. טקפרו בע"מ [התובעת] היא הבעלים והמפעילה של מכללת אס. וי. קולג' (ס' 22 לכתב התביעה נגד ג'רסי [כתב תביעה 1]; ס' 23 לכתב התביעה נגד ירדני [כתב תביעה 2]; פט' מיום 19.8.19, עמ' 2, שו' 18—19 [פט']). התובעת פיתחה מסלול לימודים למקצוע בדיקת התוכנה (QA), הכולל 5 שלבים: לימוד הקורס המקצועי עצמו; הכנה לראיונות עבודה; שילוב הבוגרים בהתלמדות מעשית; שדרוג קורות חיים וסימולציות לראיונות עבודה; וליווי הבוגרים עד לקבלת חוזה עבודה [מסלול הלימודים] (ס' 8 לכתב תביעה 1; פט', עמ' 2, שו' 23—עמ' 3, שו' 2).

2. ביום 31.12.14 נרשם שביט ג'רסי [הנתבע 1] למסלול הלימודים וסיימו (ס' 25—28 לכתב התביעה 1; נספח א, שם; ס' 44 לכתב ההגנה של נתבע 1 [כתב הגנה 1]. ביום 28.10.14 נרשם מיכאל ירדני [הנתבע 2] למסלול הלימודים וסיימו (ס' 16—18, 26—30 לכתב תביעה 2; נספח א, שם; ס' 34, 45 לכתב ההגנה של נתבע 2 [כתב הגנה 2]).

טענות התובעת

3. בשנת 2017 החל, לטענת התובעת, כל אחד מן הנתבעים להעתיק את שיטת מסלול הלימודים – קרי את עצם השילוב שבין קורס מקצועי לסיוע השמתי – וכן תכנים ממנו, לפרסמם וללמד, בלא שקיבלו את הזכויות לכך ומבלי ששילמו לתובעת תמורתם (ס' 10—13, 32—38, 49—50 לכתב תביעה 1; ס' 10—13, 31—35, 41—42 לכתב תביעה 2).

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני
3.9.19

4. לטענת התובעת, זכויות היוצרים המתייחסות למסלול הלימודים – הן לעצם השילוב
שבין קורס מקצועי לליווי והשמה, והן לקורס המקצועי גופו – שייכות לה באופן בלעדי
(ס' 8–11, 42 לכתב תביעה 1; ס' 8–11, 38 לכתב תביעה 2). לפיכך, העתקת מסלול
הלימודים על ידי הנתבעים עולה לכדי הפרת זכות היוצרים המוקנית לתובעת מכוח ס'
11, ו-47 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 [החוק] (ס' 45–46, 51–67 לכתב תביעה
1; ס' 41–42, 47–55 לכתב תביעה 2).
5. בנוסף – כך לטענת התובעת – מעשיהם הנזכרים של הנתבעים, שהביאו לניצול
השקעתה של התובעת, עולים לכדי עשיית עושר ולא במשפט (ס' 48, 79–81 לכתב
תביעה 1; ס' 44, 75–78 לכתב תביעה 2).
6. התובעת תובעת מספר סעדים, ובכללם: פיצוי בגין אובדן רווח, השבה בגין התעשרות
הנתבעים שלא כדין ופיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכות יוצרים (ס' 86–92 לכתב
תביעה 1; ס' 89–96 לכתב תביעה 2).

טענות הנתבעים

7. בישיבת בית המשפט מיום 8.4.19 הודיעו באי-כוח בעלי-הדין (פטי' עמ' 2 שו' 15-16),
כי הוסכם ביניהם, שבית-המשפט ידון בהליך העיקרי על בסיס טענות עורכי-הדין בעל-
פה על סמך התיעוד הכתוב שהוגש לתיק בית המשפט, ובית המשפט ייתן פסק דין
בהליך העיקרי, בהתאם. סיכומי הצדדים נשמעו ביום 19.8.19 ובפועל השלימו עורכי-
הדין את טענותיהם גם בתיעוד כתוב.
8. לגבי מסלול הלימודים, אותו מנכסת התובעת לעצמה כיצירתה המקורית, טוענים
הנתבעים, מיושם על-ידי מוסדות לימוד רבים המציעים אף הם (מראשית שנת 2016
לכל המאוחר) שילוב של לימוד אקדמי עם תכנית השמה, ועל כן איננה עומדת בדרישת
המקוריות; ודאי שכך הוא לגבי תכניו של הקורס המקצועי. משכך, סבורים הנתבעים,
אין בסיס לטענת התובעת בעניין זכות היוצרים המוקנית לה (ס' 19–20, 61–64,
לכתב ההגנה 1, ולכתב ההגנה 2; ס' 77–78 לכתב ההגנה 1; ס' 78–79 לכתב ההגנה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 א.ס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 א.ס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני
3.9.19

2; פט', עמ' 13, שו' 11—עמ' 14, שו' 12; ס' 1, 15—16 לסיכומי הנתבע 1 ולסיכומי
הנתבע 2.

9. עוד טענו באי-כוחם של הנתבעים, כי גם בהנחה, כי מסלול הלימודים עומד בדרישת
המקוריות, הרי שמדובר ברעיון בעלמא שאיננו מקים זכות יוצרים (ס' 22 לכתב ההגנה
1 ולכתב ההגנה 2; ס' 79—80 לכתב ההגנה 1; ס' 80—81 לכתב ההגנה 2; ס' 7—9
לסיכומי הנתבע 1 ולסיכומי הנתבע 2).

דיון והכרעה

10. התובעת סמכה ידיה, בין השאר, על הרצאות שנשאו הנתבעים, שבאמצעותן – כך
לטענתה – הופרו זכויותיה במסלול הלימודים. בס' 4(א)(1) לחוק נקבע כי זכות יוצרים
תהא ב"יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית [...] המקובעת בצורה כלשהי", ובכלל זה
הרצאה (שם, ס' 1). התובעת לא הביאה כל ראיה לקיבוען של הרצאותיה, מלבד שתי
הרצאות, שיידונו להלן. הרצאות אלו – המקובעות באמצעות הקלטות – נופלות בגדר
'יצירה ספרותית' לעניין חוק זכות יוצרים. גם בהנחה, שהרצאותיה של התובעת
ממלאות אחר תנאי המקוריות, הרי אין בפניי ראיה לכך, שזכותה הופרה.

11. בס' 11 לחוק נקבע כי "זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה,
או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת או יותר, כמפורט להלן". בין הפעולות מנויה שם
העתקה (ס' 11(1)), המוגדרת כ'עשיית עותק של היצירה בכל צורה מוחשית' (ס' 12),
לרבות 'אחסון של היצירה באמצעי אלקטרוני או באמצעי טכנולוגי אחר' (ס' 12(1)).
האם ביצעו הנתבעים 'העתקה' (ס' 47(א) לחוק)?

12. בפסיקה נקבעו שני תנאים מרכזיים להוכחת העתקה: ראשית, יש להוכיח כי הייתה
לנתבע גישה ליצירת התובע; שנית, יש להראות כי מידת הדמיון בין היצירות שוללת
אפשרות של דמיון מקרי (ע"א 10242/08 רבקה מוצפי נ' רחל קבלי, פסקה 26 לפסק
דינו של השופט י' עמית; השופטים א' חיות ו-ע' פוגלמן עמו (פורסם בנבו,
10.10.2012); ע"א 7996/11 סייפקום בע"מ נ' עופר רביב, פסקה 27 לפסק דינו של
השופט י' דנציגר; השופטים צ' זילברטל ו-א' רובינשטיין עמו (פורסם בנבו, 18.11.13)
[עניין סייפקום]; טוני גרינמן זכויות יוצרים כרך ב 641—654 (מהדורה שניה, 2008)).
אין מחלוקת, שלנתבעים הייתה גישה לתכניו של מסלול הלימודים. עם זאת, קיים

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני 3.9.19

- 1 קושי של ממש בנוגע למילוי התנאי השני. דמיון בין הרצאות יכול שיבוא לידי ביטוי
- 2 בכמה אופנים, בין השאר ברובד המילולי, בליקוט החומרים והדוגמאות, או בסדר
- 3 הרצאת הנושאים (ע"א 8117/03 איתן ענבר נ' ד"ר אסף יעקב, פסקה 14 לפסק דינה של
- 4 השופטת מ' נאור; השופטים א' פרוקצ'יה ו-א' רובינשטיין עמה (פורסם בנבו, 11.4.05);
- 5 ע"א 8742/15 אסטרולוג הוצאה לאור בע"מ נ' שרון רון (שטיבלמן), פסקה 43 לפסק
- 6 דינו של השופט י' אלרון; השופטים מ' מזוז ו-א' שהם עמו (פורסם בנבו, 03.12.17)
- 7 [עניין אסטרולוג]; גרינמן, כרך א, בעמ' 114—115). האם נמצא דמיון שכזה בעניינינו?
- 8 13. בעניינינו מובאות שתי טענות נפרדות בעניין הפרת זכות יוצרים בהרצאות, כאשר כל
- 9 אחת מהטענות מופנית כלפי אחד מן הנתבעים. הטענה האחת גורסת, כי בהרצאתו של
- 10 הנתבע 1 הועתקו תכנים מהרצאת התובעת, ובכלל זה העתקת מקורות, דוגמאות
- 11 וסידור הנושאים (ס' 35 לכתב התביעה 1; ס' 23 לסיכומי התובעת; פט', עמ' 4, שו' 17—
- 12 עמ' 10, שו' 4. תמלילי ההרצאות, של התובעת מזה ושל הנתבע 1 מזה, צורפו לכתב
- 13 התביעה, ראו: 'הקלטה של משה בשיעור אצל ג'רסי' [תמליל הנתבע 1]; 'מסמכים 2.8
- 14 שיעור ראשון עד סאניטי כולל 3' [תמליל התובעת]). טענה זו נדחת. בטבלה שצירפה
- 15 התובעת (בראש תמליל הנתבע 1) קיימת התייחסות לסדר הופעת הנושאים בלבד, אך
- 16 גם היא איננה משכנעת. אמנם במבט ראשון מותרת הטבלה רושם של זהות בין נושאי
- 17 ההרצאות וסידורם, אולם בחינה מדוקדקת מעט יותר תגלה, כי אין הדבר כן. בפני בית
- 18 המשפט הוגשו תמלילים חלקיים בלבד המותאמים, כפי נראה, לטענת התובעת. כך,
- 19 למשל, מרווחי דילוגי העמודים שבשני התמלילים שונים באופן בולט לעין, והדעת
- 20 נותנת, כי נבחרו לשם השגת מטרות התביעה. מכל מקום, גם אם אין בטבלה כדי
- 21 להפריך לחלוטין את טענות התובעת, אין בה כדי להוכיחן.
- 22 14. הפגם הראייתי שבתמלילים איננו מתמצה במרווחי דילוגים מעשי ידי התובעת
- 23 (המעלים, כאמור, חשש להתאמתם לטיעוניה). המתבונן בטבלה ייווכח לדעת כי,
- 24 בנוסף, קיים גם חוסר הלימה בעימוד, המערער באופן ממשי את הטענה בדבר סידור
- 25 נושאים זהה. כך, לשם דוגמא, נושא 4 ('אודות חברות הייטק') מופיע בתמליל הנתבע 1
- 26 בעמ' 17, בעוד שבתמליל התובעת מופיע נושא זה בעמ' 9; נושא 9 ('בדיקת עומסים')
- 27 המופיע בתמליל הנתבע 1 בעמ' 24, מופיע בתמליל התובעת בעמ' 33; נושא 12 ('סביבת
- 28 פרודקשין') מופיע בתמליל הנתבע 1 בעמ' 31—32, אך בתמליל התובעת בעמ' 47;
- 29 ולבסוף, נושא 13 (בדיקת שפיות') מופיע בעמ' 50 בתמליל הנתבע 1, בעוד שאצל התובעת

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני 3.9.19

- 1 מופיע הנושא האמור בעמ' 56. ברור אפוא, כי אין בתמלילים כדי הוכחה לעניין דמיון
- 2 בסדר הצגת הנושאים.
- 3 15. גם הטענה השנייה, אותה העלתה התובעת ביחס להרצאת הנתבע 2 (ס' 32 לכתב
- 4 התביעה 2; ס' 30 לסיכומי התובעת), נדחתה. פרטי הייעוץ הזהים המצויים בהרצאות
- 5 התובעת והנתבע 2 (העוסקות בהליך חיפוש מקום עבודה) – כגון ביצוע תחקיר אודות
- 6 חברת ההשמה וביצוע סימולציות ראיון – נטולי כל מקוריות. בס' 4(א)(1) לחוק נקבע
- 7 תנאי לפיו זכות יוצרים תקום ליצירה ספרותית – ובכללה הרצאה – שהיא 'יצירה
- 8 מקורית'. בפסיקה נקבע, ש'העובדה כי "אבני הבניין", שהיו החומר שביד היוצר
- 9 במלאכתו, הן נחלת הכלל, אין לה ולא כלום לשאלה אם קמה לו זכות יוצרים ביצירתו
- 10 (ע"א 2790/93 Eisenman נ' קימרון, פ"ד נד(3) 817, פסקה 10 לפסק דינו של השופט י'
- 11 טירקל; השופטים א' ברק ו-ד' ביניש עמו (30.08.00) [עניין קימרון]). אולם בד בבד נקבעו
- 12 שני תנאים מצטברים לשם בחינת קיומה של מקוריות – השקעת משאב אנושי כלשהו
- 13 (דוגמת זמן, כשרון או ידע) ויצירתיות. אכן, הרף שנקבע לשני התנאים הינו מינימאלי
- 14 (ע"א 513/89 Interlego A/S נ' Exin-Lines Bros. S.A, פ"ד מח(4) 133, פסקה 12
- 15 לפסק דינו של הנשיא מ' שמגר; השופטים ד' לוין ו-ד' דורנר עמו (09.06.94); עניין
- 16 קימרון, פסקה 11; ע"א 8485/08 The FA Premier League Limited נ' המועצה
- 17 להסדר ההימורים בספורט, פסקאות 25–38 לפסק דינו של השופט ס' גובראן;
- 18 השופטים נ' הנדל ו-מ' נאור עמו (פורסם בנבו, 14.03.10) [עניין פרמייר ליג]; עניין
- 19 אסטרולוג, פסקה 33). עם זאת, אין ספק, כי נדרש קורטוב של מקוריות. בהתאם לכך
- 20 נקבע בהתייחס ליצירתיות, כי היצירה חייבת לשאת בחובה חותם כלשהו – גם אם
- 21 לעיתים מזערי – של המחבר או המלקט. היא חייבת להיות "פרי עמלו הרוחני של
- 22 היוצר" [...] ולשקף למצער "רמה נמוכה ביותר של ביטוי אישי" (עניין פרמייר ליג,
- 23 פסקה 31); 'דרישת היצירתיות נתחמה בפסיקה על דרך השלילה, באופן שבו היצירה
- 24 לא חייבת להיות חדשנית ביחס ליצירות קיימות; די ביצירתיות מועטה ואף חסרת ערך
- 25 כדי לספק את תנאיו של מבחן זה' (עניין אסטרולוג, שם. וראו גם: גרינמן, כרך א, בעמ'
- 26 90–99). דומה, כי פריטי הרצאת התובעת הזהים לאלו שבהרצאת הנתבע 2 – פריטים
- 27 שהינם טריוויאליים במובהק – אינם משקפים אף לא יצירתיות מזערית, ועל כן גם אם
- 28 הושקע מאמץ מסוים בבניית הרצאת התובעת אין בכך כדי להקים לה זכות יוצרים
- 29 (תמיר אפורי חוק זכות יוצרים 96 סעיף 4.12 (2012)).

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני
3.9.19

16. מלבד טענותיה הנוגעות לתכני ההרצאות, העלתה התובעת טענות המתייחסות לעצם השילוב שבין לימוד קורס מקצועי לבין ליווי והשמה, המאפיין את מסלול הלימודים (ראו למשל: ס' 10, 24, 38, 41—45 לכתב תביעה 1; ס' 10, 20—21, 26, 33 לכתב תביעה 2; ס' 28—29 לסיכומי התובעת). אין בטענה זו ממש, שכן מסלול הלימודים איננו אלא 'רעיון', ולחלופין 'תהליך' ושיטת ביצוע, וככזה אין הוא מקים זכות יוצרים כל עוד לא הועתק הביטוי הקונקרטי שבאמצעותו בוטא הרעיון ע"י התובעת; כפי שנקבע בס' 5(1), (2) לחוק (וראו: גרינמן, כרך א, בעמ' 72—80, 85—86, 112—114).
17. שלילת הפרת זכות היוצרים של התובעת יפה כוחה גם ביחס לטענתה ביחס לזהות הסילבוסים, שלה ושל הנתבע 1 (ס' 35 לכתב תביעה 1; נספחים ז-ח, שם. התובעת טענה כך, באופן סתמי, גם ביחס לנתבע 2, ראו ס' 11 לכתב תביעה 2). כפי שאין בהעתקת השיטה עצמה משום הפרת זכות יוצרים, כך גם לעניין הטענה של עתקת הסילבוס. אופני הביטוי האופציונאליים של 'רעיון' – כגון מסלול הלימודים – אינם רבים. מקום בו עשויה ספרות מקצועית, ובייחוד פונקציונאלית, לכלול אלמנטים קרובים, לא תעלה העתקתה לכדי הפרת זכות יוצרים (ראו: עניין סייפקום, פסקאות 20—26 לפסק דינו של השופט י' דנציגר; גרינמן, כרך א, בעמ' 113—114). על אחת כמה וכמה במקרה כשלנו בו הסילבוסים אינם זהים וקיים ביניהם שוני בלתי מבוטל.
18. גם טענת התובעת לעשיית עושר ולא במשפט נדחית. בס' 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979, נאמר: "מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן – הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה – לשלם לו את שוויה". כאשר תביעה מתייחסת למערכות דינים ספציפיות והתנאים המהותיים הקבועים באותן מערכות דינים מובילים לדחיית התביעה מכוחן, נטיית הפסיקה היא לשלול, ככלל, את קיומה של עילת תביעה לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, שכן עילה כזו מתערבת באופן מעשי באיזונים שנקבעו על ידי המחוקק וב"הסדרים שליליים" שנקבעו במערכות הדינים האחרות. חוק עשיית עושר ולא במשפט אינו בגדר סלילת כביש עוקף לדין המהותי, המחייב כל אדם שקיבל טובת הנאה הקשורה לאדם אחר להשיבה לאחר. מבחינה קונסטטואלית, מצב חקיקתי כזה עשוי ללמד כי המחוקק הביע את עמדתו כי התעשרות הזוכה במצב כזה היא "על פי זכות שבדין" (ע"א

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 א.ס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 א.ס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני
3.9.19

Societe des Produits Nestle 3425/17 נ' אספרסו קלאב בע"מ, פסקה 39 לפסק דינו של השופט נ' הנדל; השופטים ג' קרא ו-נ' סולברג עמו (פורסם בנבו, 7.8.19). דברים אליה עולים בקנה אחד עם לשונו הברורה של סעיף 6(א) לחוק עשיית עושר לפיהם "הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון".

19. כתבי התביעה לוקים גם בפן המושגי-משפטי. משום מה הגדירה התובעת את מסלול הלימודים כ'סימן מסחר מוכר היטב'; לדבריה 'עצם ההעתקה של סימנה המסחרי המוכר היטב – שיטת הלימוד – ועשיית שימוש בו לצרכי מסחר תוך הפרת זכויותיה, מדברת בעד עצמה ומצביעה על המוניטין הרב ממנו נהנה המותג וסימן המסחרי' (ס' 24, 41 לכתב תביעה 1; ס' 25, 37 לכתב תביעה 2). מובן כי אין להגדרה זו שחר. בהמשך לטענתה בדבר קיומו של סימן מסחר, טענה התובעת לעוולת גניבת עין (ס' 71–75 לכתב תביעה 1; ס' 67–71 לכתב תביעה 2), אף שגם לשיטתה לא הוכח על ידיה קיומם של מוניטין (להם היא טוענת בסתם, ראו ס' 21–24 לכתב תביעה 1; ס' 22–25 לכתב תביעה 2) וסכנת הטעיה, כנדרש. טענות נוספות של התובעת, הנעדרות אחיזה עובדתית או משפטית, מתייחסות לחוק זכויות מבצעים ומשדרים, תשמ"ד-1984 (ס' 53 לכתב תביעה 1; ס' 49 לכתב תביעה 2), ולעוולת הגזל שבס' 52 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (ס' 76–78 לכתב תביעה 1; ס' 72–74 לכתב תביעה 2). גם לס' 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, אין שייכות לעניינינו ולמצער לא הוכח היעדר תוס לב מצד נתבע 1 במהלך משאו ומתנו עם התובעת (ס' 68–70 לכתב תביעה 1; ס' 64–66 לכתב תביעה 2). על כן לא ראיתי לנכון להאריך בעניינן של טענות אלה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"א 2480-05-18 אס. וי. טקפרו בע"מ נ' ג'רסי; ת"א 65418-06-18 אס. וי. טקפרו
בע"מ נ' ירדני
3.9.19

סעד

19. התביעה בכל אחד מהתיקים דלעיל נדחית. אני מחייב את התובעת לשלם לכל אחד מהנתבעים את הוצאות המשפט (בצירוף ריבית והפרשי הצמדה מיום הוצאתו בפועל של כל פריט), וכן, בנוסף, שכ"ט עו"ד בסך 6600 (ששת אלפים וששת מאות) ש"ח, להיום. בקביעת הסכומים דלעיל לקחתי בחשבון גם את הדרך היעילה של ניהול ההליך (בהסכמת הצדדים).

ניתן היום, ג' אלול תשע"ט, 03 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים. פסה"ד דוור לעורכי-הדין באמצעות נט המשפט בסמוך לחתימתו.

גדעון גינת, שופט עמית